

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ландшафти і ландшафтне різноманіття України

СВ 02

Галузь знань 10 Природничі науки

Спеціальність 103 Науки про Землю

Освітньо-наукова програма Науки про Землю

Статус Вибіркова дисципліна

Семестровий контроль Залік

Курс	2
Семестр	4
ECTS	3
Годин	90

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота	Тижневе навантаження	
Лекції	Семінарські		аудиторне	самостійна робота
18	22	50	4	8

Інформація про викладача

	Лекції і семінари
ПІБ	Чехній В.М.
Посада	В.о. завідувача відділу
Вчене звання	–
Науковий ступінь	к.геогр.н.
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0003-1430-9175
e-mail	chekhniy@gmail.com

Мета курсу

формування в аспірантів чітких уявлень про зміст поняття «ландшафт», теоретико-методичні засади їх вивчення, загальні особливості ландшафтної структури території України, природні та антропогенні чинники їхніх змін, типологію та класифікацію ландшафтів, ландшафтне різноманіття, фізико-географічне районування України, сучасний стан ландшафтів території держави.

Основні результати навчання та компетентності:

Загальнопрофесійні – щодо базових уявлень про закономірності організації навколишнього природного середовища та особливостей взаємодії людини з ним. Це сприятиме загальному культурному розвитку особистості та розумінню складності організації навколишнього середовища та його складових, множини причинно-наслідкових зав'язків у взаємодії природи та суспільства, ролі поняття «ландшафт».

Спеціальнопрофесійні – з основних теоретико-методичних складових дослідження ландшафтів, типологію та класифікацію ландшафтів України, фізико-географічне районування України, ландшафтне різноманіття та сучасний стан ландшафтів держави.

Науково-дослідницькі – з самостійного пошуку, збору, обробки, аналізу та синтезу інформації; зі здатності до усної та письмової комунікації науковим стилем; з формування елементів критичного наукового мислення та наукового світогляду..

Передумови до вивчення: «Методологія і організація наукової роботи», «Геоінформаційне картографування», «Основи збалансованого розвитку регіонів».

Методи навчання: навчальна лекція, метод проблемного викладу, лабораторна робота, робота з картою, навчальна дискусія, частково-пошуковий метод.

Структурно-логічна побудова курсу:

Теми лекцій	Теми семінарів	Самостійна робота	Оцінювання
Модуль 1. ПОНЯТТЯ «ЛАНДШАФТ». ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛАНДШАФТІВ			
Лекція 1. Ландшафт як загальне поняття. Інтерпретації ландшафту у різних полях культури.	Семінар 1. Підходи до інтерпретації поняття «ландшафт» у ландшафтознавстві та ландшафтній екології.	Естетика ландшафту. Естетична цінність ландшафту.	Тест № 1 МКР № 1
Лекція 2. Порівняльний, історичний, генетичний, еволюційний, системний, комплексний, екологічний, моделювання, гуманістичний та ін. методологічні підходи до пізнання ландшафтів.	Семінар 2. ГІС-технології у сучасному ландшафтознавстві. Геоінформаційне картографування ландшафтів.	Ландшафтознавчі дослідження у сфері охорони природи.	
Лекція 3. Польові та камеральні методи дослідження ландшафтів. Дистанційні методи, використання даних ДЗЗ для вивчення ландшафтів.	Семінар 3. Природні конфігурації ландшафту. Генетико-морфологічна, позиційно-динамічна, парагенетична.		
Лекція 4. Поліструктурність ландшафтів. Конфігурації ландшафту.	Семінар 4. Природні конфігурації ландшафту. басейнова, біоцентрично-мережева конфігурації ландшафту.		
Лекція 5. Ландшафтне різноманіття, його основні типи, показники ландшафтного різноманіття.	Семінар 5. Програмне забезпечення для визначення показників ландшафтного різноманіття. Fragstats 4.2. Ландшафтні метрики. Використання ландшафтних метрик для вирішення прикладних завдань.		
Модуль 2. ЛАНДШАФТИ УКРАЇНИ, ЇХ ПРОСТОРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ			
Лекція 6. Загальні риси ландшафтної структури території України. Основні зональні та азональні чинники просторової диференціації	Семінар 6. Типологія і класифікація природних і антропогенно змінених ландшафтів України.	Ландшафти України в умовах змін клімату	Тест № 2 МКР № 2

ландшафтів України. Типологія і класифікування ландшафтів: принципи і критерії.			
Лекція 7. Принципи і методи фізико-географічного районування України. Сучасна схема фізико-географічного районування України, її особливості.	Семінар 7. Особливості структури ландшафтів гірських регіонів України		
Лекція 8. Особливості просторової структури ландшафтів рівнинної України	Семінар 8. Урбо-, агроландшафти та інші трансформовані діяльністю людини ландшафти.		
Лекція 9. Основні чинники антропогенної трансформації ландшафтів України. Зміни ландшафтів в історичний час.	Семінар 9. Методи визначення ступеня антропогенної трансформованості ландшафтів. Сучасний стан ландшафтів різних регіонів України.		
Лекція 10. Міжнародні угоди щодо охорони та збереження ландшафтного різноманіття. Відображення поняття ландшафту в українському законодавстві.	Семінар 10. Європейська ландшафтна конвенція (Флоренція, 2000). Шляхи її імплементації в Україні.		

Оцінювання:

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Тестування (max 5-7 балів за кожне тестування) – на лабораторному/практичному занятті після завершення теми на лекційному.
2. Модульна контрольна робота (max 10 балів) – виконується на лабораторному/практичному занятті.
3. Реферат – max 10 балів.
4. Вирішення практичних завдань, ситуаційних вправ, кейсів тощо у аудиторії (max 2-5 балів за кожне завдання в межах одного заняття).

Політика навчальної дисципліни

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і приймаються із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодження із керівництвом факультету.